

Rozbor činnosti za rok 2017

1. Knižničný fond

Knižničný fond Mestskej knižnice vo Svite k 31. 12. 2017 tvorilo 31 365 knižničných jednotiek, z toho bolo 31 328 zväzkov kníh a 37 zväzkov audiovizuálnych a elektronických dokumentov. Zloženie fondu: 9 693 zväzkov odbornej literatúry pre dospelých, čo je 30,00 %, 12 258 zväzkov krásnej literatúry pre dospelých, čo je 39,03 % a 9 414 zväzkov literatúry pre deti a mládež, čo je 29,97 % .

V rozpočte bolo na nákup knižničného fondu schválených 4 800 €, z toho 697 € bolo presunutých na oslavy výročia knižnice. Z upraveného rozpočtu 4 103 € sa skutočne vyčerpalo 3 910,20 €. Z uvedených financií bolo zakúpených 405 zväzkov kníh za 3 261,64 € a 20 titulov periodík v hodnote 648,56 €.

Knižnica získala i dotáciu z Fondu na podporu umenia na nákup literatúry vo výške 1 400 €.

Pracovníčky knižnice sa zamerali na nákup kvalitnej beletrie a náučnej literatúry pre deti i dospelých. Fond krásnej literatúry doplnili o tituly renomovaných svetových a slovenských autorov, zakúpili i knihy spisovateľov, ktorých tvorba vo fonde knižnice chýbala. Z náučnej literatúry pre deti i dospelých zakúpili odborné i populárno-náučné tituly z rôznych vedných odborov. Spolu doplnili fond knižnice o 186 zväzkov kníh, z toho bolo 36 zväzkov beletrie, 70 zväzkov náučnej literatúry pre dospelých a 80 zväzkov literatúry pre deti a mládež.

Ďalších 47 zväzkov odbornej a krásnej literatúry v hodnote 500 € knižnica získala zo sponzorského daru Spolku nezávislých donorov z Bratislavy. Od čitateľov, obyvateľov mesta, vydavateľstiev a rôznych organizácií dostala darom 72 zväzkov kníh a 5 titulov periodík.

Celkový prírastok knižničného fondu bol 710 zväzkov kníh a 25 titulov periodík v celkovej hodnote 5 161,64 €. Snahou knižnice je získať dokumenty čo najlacnejšie, využíva preto rôzne zľavy a nakupuje u dodávateľov, poskytujúcich výhodný rabat. Z vlastných finančných prostriedkov (bez darov, sponzorov a dotácie) zakúpila 405 titulov kníh v hodnote 3 261,64 €, skutočná hodnota kníh však bola 4 619,71 €, čo znamená úsporu 29,4 %.

Vyradených bolo 614 zväzkov opotrebovanej, duplicitnej a zastaranej literatúry v hodnote 512,70 €.

2. Používatelia

Knižničné služby v roku 2017 využívalo 986 používateľov, čo je o 33 viac ako minulý rok.

Zloženie: 313 detí do 15 rokov, 100 študentov, 321 dospelých v produktívnom veku, 225 seniorov a 27 kolektívnych členov (školy, knižnice a iné spolupracujúce organizácie).

Nadalej pretrváva trend nezájmu detí a mládeže o čítanie. Deti uprednostňujú sledovanie televízie, mládež inklinuje k elektronickým médiám. Preferujú pasívnu formu trávenia voľného času pred aktívnou, akou je aj čítanie. Pracovníčky knižnice reagujú na tento trend a snažia sa deti i mládež osloviť novými typmi podujatí (zážitkové čítanie, informačná výchova

zameraná na on-line služby, interaktívne podujatia, zaujímavé besedy a tvorivé aktivity) a získať ich pre čítanie a návštevy knižnice. Bohužiaľ musíme skonštatovať, že napriek ponuke nových podujatí i zaujímavých kníh neustále klesá počet detí navštevujúcich knižnicu, napr. oproti roku 2016 je pokles o 16 detí. Príjmy z členských poplatkov boli 921,80 €, čo je oproti minulému roku minimálny nárast o 29 €. Knižnicu za celý rok navštívilo 12 821 používateľov, o 501 viac ako minulý rok. Spolu knižnica pripravila 202 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích akcií pre 3 935 návštevníkov. Prístup k internetu využilo 429 obyvateľov a webová stránka knižnice mala za celý rok 27 243 návštevníkov.

3. Výpožičné služby

V roku 2017 si čitatelia požičali 37 047 zväzkov kníh, z toho bolo 6 764 titulov náučnej literatúry pre dospelých, 20 548 titulov krásnej literatúry pre dospelých, 6 881 titulov literatúry pre deti a mládež a 2 854 periodík. Výraznejší pokles oproti roku 2016 nastal vo výpožičkách krásnej literatúry pre dospelých, a to o 1 780 zväzkov. Je potešiteľné, že nastal nárast vo výpožičkách literatúry pre deti a mládež, o 1 579 zväzkov viac ako minulý rok. V mesiaci september 2017 nastala porucha elektroinštalácie – skrat na vedení zásuvkového obvodu. Keďže sú v knižnici len 2 zásuvkové obvody, na každom je zapojených veľa prístrojov. Na zoskratovanom obvode bolo zapojených 8 počítačov pre verejnosť s prístupom na internet a s tlačiarňou, server a výkonný záložný zdroj. Zapojené prístroje boli odovzdané na prehliadku, bohužiaľ 5 počítačov s prístupom na internet pre verejnosť, tlačiareň a server sa už opraviť nedali. Knižnici tak zostali na využívanie internetu pre verejnosť len 3 počítačové stanice. Aby čitatelia z uvedených počítačov pre verejnosť mali možnosť tlače svojich dokumentov, podarilo sa nám provizórne opraviť starú a veľmi poruchovú tlačiareň. Je však otázka, dokedy bude schopná používania. Keďže podobnú poruchu elektroinštalácie sme mali aj v roku 2013, vedenie mestského úradu rozhodlo a schválilo rekonštrukciu elektroinštalácie v celej budove, kde knižnica sídli. Tá sa vykonala v mesiaci december 2017. Služby internetu využilo 429 používateľov a jednotlivé stanice využívali 473 hodín a 58 minút.

Katalogizačné a bibliografické spracovanie ako základné činnosti knižnice prešli v posledných rokoch podstatnými zmenami. Súčasný trendy v sprístupňovaní informácií v prostredí moderných komunikačných technológií prinášajú nové formy publikovania a nové typy zdrojov v rôznych formátoch a na rôznych nosičoch. Z týchto dôvodov boli vytvorené úplne nové medzinárodné katalogizačné pravidlá pod názvom RDA (Resource Description and Access), podľa ktorých musí spracovávať knižničný fond i naša knižnica. Preto sme podali žiadosť o rozpočtové opatrenie a po schválení mestským zastupiteľstvom sme získali financie na nákup nového knižnično-informačného systému, ktorý dodržiava všetky medzinárodné formáty, pravidlá a normy. V decembri sme zakúpili nový systém pod názvom Tritius, ktorý má všetky vlastnosti nášho predošlého systému a zároveň ponúka i nové služby. Tritius je moderná webová aplikácia, ktorú je možné prevádzkovať na širokej škále zariadení bez ohľadu na hardvér a operačný systém. Funguje na všetkých bežných operačných systémoch, takisto aj na moderných mobilných zariadeniach (Android, Apple iOS). Jeho nový webový katalóg umožňuje vyhľadávať v zbierkach, triediť, zoraďovať, exportovať, zdieľať na sociálnych sieťach a pod. Katalóg využíva moderné technológie, ktoré umožňujú veľmi rýchle a pritom kvalitné hľadanie na základe relevancie. Zároveň je systém zabezpečený, používa šifrovací protokol podobne ako internetové bankovníctvo. Všetky naše dáta sú na serveroch uložené v dátovom centre pod ochranou bezpečnostnej agentúry.

Knižnica poskytuje používateľom všetky moderné knihovnícke služby. Okrem požičiavania dokumentov, poskytovania faktografických a bibliografických informácií, rešeršných a reprografických služieb a medziknižničnej výpožičnej služby, sú to i elektronické služby – katalóg na internete, vstup do svojho čitateľského konta, kde je možné samoobslužné rezervovanie a predlžovanie výpožičnej doby dokumentov, tiež zasielanie rezervácií, upozornení a upomienok prostredníctvom e-mailu alebo sms správy.

Základné služby poskytuje bezplatne, poplatky vyberá len za špeciálne služby – rezerváciu dokumentov, vyhotovenie rešerší, reprografické a medziknižničné výpožičné služby. Za ne v roku 2017 knižnica vybrala 296,24 €, čo je o 40 € viac ako v roku 2016. Nárast nastal v službe požičiavania žiadaných kníh z iných knižníc Slovenska. Knižnica vyberá i sankčné poplatky – za upomienky, stratu preukazu a stratu dokumentu. Príjem za ne bol 430,94 €, čo je takmer rovnako ako v roku 2016. Táto skutočnosť je pre knižnicu potešujúca, pretože sa knihy väčšinou vracajú načas a takto je zabezpečený pravidelný obrat literatúry. Dôvodom neprekračovania výpožičnej doby kníh je zavedenie zasielania upozornení o konci výpožičky e-mailom a sms správami.

4. Kultúrno-vzdelávacia činnosť

Knižnica každoročne pripravuje besedy, výstavy a rôzne spoločenské a vzdelávacie podujatia, ktorými sa snaží propagovať kvalitnú literatúru, oboznamovať čitateľov so spisovateľmi, či inými osobnosťami spoločenského života a ich tvorbou, a propagovať knižnicu a jej služby. V roku 2017 pripravila 202 podujatí pre 3 935 návštevníkov, čo je oproti roku 2016 viac o 13 podujatí a 590 návštevníkov. Všetky podujatia knižnica propaguje v miestnych a regionálnych médiách, na internete i webovej stránke mesta a knižnice.

Knižnica sa opätovne zapojila do obľúbených celoslovenských podujatí: literárnej súťaže pre deti ZŠ - Čítame s Osmijankom, medzinárodnej nočnej akcie Noc s Andersenom, detského čitateľského maratónu Čítajme si, v ktorom sa deti pokúšajú prekonať rekord v čítaní a znovu sa zapísať do slovenskej knihy rekordov, akcie o ochrane prírody Lesy pre ľudí a ľudia pre lesy, súčasťou ktorej boli besedy s lesníkom, premietanie filmov a prírodovedné kvízy. Zapojili sme sa i do celoslovenskej akcie Celé Slovensko číta deťom. Keďže projekt vyzýval čítať deťom každý deň 20 minút, pracovníčky knižnice čítali zo zaujímavých kníh v školskom klube i MŠ. Zúčastnili sme sa i komunitného festivalu SVIT.kom, v stánku knižnice si mohli účastníci vybrať zaujímavé knihy i platne, deti vyskúšať svoje schopnosti vo vedomostnej súťaži. Deti materskej školy sa počas celého školského roka v knižnici stretávali na informačnej výchove, kde sa oboznamovali s knižnicou, knihami, spisovateľmi, ilustrátormi a ich tvorbou. V marci mesiaca knihy sme prváčikov slávnostne prijali za čitateľov knižnice a počas Týždňa slovenských knižníc pripravili výstavy nových kníh, hovorené bibliografie a kvízy pre žiakov obidvoch základných škôl i ŠZŠ. Na besede sme privítali spisovateľa pre deti Milana Igora Chovana, seniori sa stretli s regionálnym spisovateľom Františkom Bardym. V rámci Tatranskej literárnej jari besedovali s deťmi obidvoch ZŠ spisovateľa Jaroslav Rezník a Margita Ivaničková, študenti SOŠ privítali zase poeta Sergeja Makaru a historika Viktora Timura. Stredoškooláci sa počas konania Wolkrovej Polianky mali možnosť stretnúť a zoznámiť s tvorbou a dielom spisovateľa Tibora Kočíka.

S dobrovoľníčkou p. Nedzelovou sme pripravil besedu o Dejinách SR pre seniorov a pre žiakov ZŠ besedu na tému Umenie ako súčasť kultúry. V rámci environmentálnej výchovy sme mali viaceré besedy pre žiakov ZŠ, ktoré sme pripravili v spolupráci p. Danicou Božovou a p. Radimom Tomášom z OZ Ekoton. Ako každý rok sme vyhlásili a ocenili Najlepších čitateľov zo všetkých kategórií používateľov knižnice a pre seniorov pripravili v rámci úcty

k starším stretnutiu aj s fotografickou prezentáciou o Hradoch a zámkoch Slovenska, ktorú pripravil p. Stanislav Pjatak.

Rok 2017 bol tiež rokom 80. výročia založenia našej knižnice. Pri tejto príležitosti pripravili pracovníčky knižnice celý týždeň podujatí pre rôzne kategórie návštevníkov. Žiaci druhého stupňa obidvoch základných škôl mesta sa stretli s Tiborom Hujdičom, známym propagátorom detských kníh a čítania. Čakal na nich kvíz pod názvom „Knižné hádanky“, ktorého cieľom bolo predstaviť 5 až 10 špičkových súčasných kníh pre mládež a inšpirovať k ich prečítaniu. Ďalší deň sa Sviťania, ale i návštevníci zo vzdialenejšieho okolia mali možnosť stretnúť s Pavlom „Hiraxom“ Baričákom, nielen známym spisovateľom, ale aj vydavateľom, hudobníkom, fotografom, cestovateľom a propagátorom pozitívneho myslenia. V programe spolu s ním vystúpil i poet zo Svitú – Ján Marton. Pre všetkých milovníkov historických romantických príbehov bola zasa pripravená beseda s populárnou regionálnou spisovateľkou Janou Pronskou. Autorka porozprávala o procese písania, inšpirácii, historickom výskume a hľadaní podkladov, pretože základ jej kníh tvoria skutočné historické udalosti alebo osoby. Program pre žiakov mladšieho školského veku obidvoch základných škôl mesta nám pomohla sponzorsky zabezpečiť Nadácia Chemosvit. Medzi deti zavítal Osmijanko so svojim nerozlučným kamarátom Osmidunčom, ktorých počas inscenovaného čítania viedli herci z neziskovej organizácie Osmijanko. Na záver bola pripravená tvorivá dielňa pre tých, ktorí sa počas školského roku zúčastnili celoslovenskej súťaže „Čítame s Osmijankom“. Oslavy vyvrcholili na záver týždňa galavečerom pod názvom „80 rokov mestskej knižnice a jej tajomstvá“. Program v spolupráci so SZUŠ Fantázia bol pripravený nielen pre hostí, ale aj pre všetkých návštevníkov a sympatizantov knižnice. Súčasťou osláv bolo i slávnostné vyhlásenie víťazov výtvarnej a literárnej súťaže „Knižnica mojimi očami“. V jednotlivých kategóriách bolo spolu odovzdaných 43 ocenení, ktoré sa skladali z diplomu a knižného darčeka. Zo všetkých prihlásených prác bola vytvorená výstava, ktorú si mohli obyvatelia pozrieť v knižnici i priestoroch Domu kultúry.

Knižnica realizuje vo svojich priestoroch i výstavy, ktorými sa snaží ozvláštniť priestory knižnice a potešiť nielen svojich čitateľov, ale i všetkých obyvateľov mesta. V roku 2017 pripravila tieto výstavy: Kolorit slovenského ornamentu, výstavu malieb Františka Žoldáka, putovnú výstavu „Najkrajšie knihy a propagačné materiály o Slovensku“, výstavu fotografií o spisovateľovi Jiřím Wolkrovi, interaktívnu výstavu pre deti z Českého centra „Svet podľa Šaška“, výstavu malieb dolnozemskej Slovákov, žijúcich v Srbsku „Kovačická insita“, výstavu fotografií združenia FOTO 9, putovnú výstavu „Najkrajšie kalendáre Slovenska a výstavu obrazov Jozefa Skokana a Zuzany Skálovej. Okrem týchto sa uskutočnili v knižnici pravidelné výstavy výtvarných prác žiakov ZUŠ i ŠZŠ.

Celoročne sme pripravovali i besedy o knihách a spisovateľoch, zážitkové čítania, informačné výchovy, kvízy, súťaže, exkurzie.

5. Pobočka Pod Skalkou

Knižničný fond pobočky Pod Skalkou na konci roka 2017 tvorilo 2 268 knižničných jednotiek. Aktualizácia fondu na pobočke sa má zabezpečovať prostredníctvom cirkulácie výmenných súborov (nové tituly sa zapožičiavajú do pobočky, staršie sa vracajú späť do centrálnej knižnice).

Po výmene knihovníčky, ktorá vyplynula z požiadavky zriaďovateľa, nastal výrazný pokles vo výkonoch v pobočke Pod Skalkou. Predpokladali sme, že po oboznámení sa s prácou knihovníka a získaní praxe sa výkony v pobočke budú zlepšovať. Bohužiaľ, pokles naďalej pokračuje.

V pobočke bolo prihlásených 7 čitateľov, z toho 2 deti, 1 študent a 4 seniory. Za celý rok 2017 ju navštívilo 47 používateľov, z toho 15 detí. Vypožičali si 66 knižničných jednotiek. Pracovníčka pobočky odvieďa do pokladne mestskej knižnice poplatky za registráciu v sume 6,40 €. V oboch knižniciach platí ten istý čitateľský preukaz.

Tabuľková časť	2016	2017
Knižničné jednotky	31 269	31 365
Zväzky na 1 obyvateľa	4,1	4,1
Zväzky na 1 čitateľa	32,8	31,9
Prírastky – z rozpočtu	512	405
- sponzori, dary	235	305
Úbytky	1 168	614
Registrovaní používatelia	953	986
% čitateľov z počtu obyvateľov	12,51	12,92
Návštevnosť spolu	12 320	12 821
Výpožičky spolu	36 510	37 047
Kultúrno-vzdelávacie podujatia	189	202
Nákup kn. fondu v € (rozpočet)	4 598,55	3 910,20
kn. fondu v € (sponzory, dotácie)	2 100,00	1 900,00

6. Interiérové vybavenie a údržba budov

V priestoroch výstavnej miestnosti i v ďalších dvoch oddeleniach sa nainštaloval kamerový systém na ochranu vystavovaných zbierok i knižničného fondu. Kamerový systém bol zakúpený čiastočne z rozpočtu knižnice a dofinancovaný zo sponzorského daru JUDr. Evy Čabrovej, Dr.

7. Plnenie rozpočtu

Na rok 2017 bol schválený rozpočet vo výške 59 876 €. V priebehu roka bol upravený na 85 067 €. Zvýšený bol o 1 400 € (dotácia Fondu na podporu kultúry na nákup kníh), o 700 € (financie od sponzora na nákup kníh a kamerového systému), o 2 200 (financie na oslavy knižnice), o 250 (sponzorský dar Nadácie Chemosvit na oslavy knižnice), o 12 000 € (elektroinštalácia v priestoroch knižnice) a o 8 641 € (nákup nového knižnično-informačného systému). Skutočné čerpanie rozpočtu bolo vo výške 83 776,83 €. Príjmy z knižničnej činnosti boli 1 648,98 €.

Rozpis príjmov	rok 2016	rok 2017
Členský poplatok - centrála	883,10	915,40
Členský poplatok - pobočka	9,70	6,40
Zaplatené stratené knihy	6,42	0,00
Upomienky	415,13	421,84
Výpožičné časopisov	97,88	96,49
Medziknižničná výpožičná služba	77,00	97,10
Strata preukazu	9,10	9,10
Rezervovanie kníh	42,40	51,40
Predaj vyradených kníh a platní	21,80	31,20
Reprografické služby	8,40	6,30
Rešerše	8,76	13,75
Spolu knižničná činnosť	1 579,69	1 648,98
Iné príjmy – sponzori, dary	2 100,00	1 900,00
Spolu príjmy	3 679,69	3 548,98

Spracovala: Mgr. Daniela Šipošová

Vo Svite 30. 1. 2018